

01/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

התיישנות עבירות תעבורה - מתי לא ניתן להעמיד לדין נהג שביצע עבירת תנועה?

לא אחת מתקיימת סחבת בירוקרטית ומשפטית בעניין שליחת דו"חות תעבורה וצווים שונים מטעם המשטרה או בתי הדין לתעבורה. הדבר עשוי להוביל למצב בו חלה התיישנות על עבירות התעבורה השונות. עו"ד אסף דוק מסביר מהו פרק הזמן בו ניתן להעמיד לדין נהגים בגין עבירות תעבורה וכן באילו נסיבות לא ניתן יהיה לנקוט בהליכים משפטיים נגד נהג המבצע עבירת תנועה.

משמעותה של התיישנות על עבירת תעבורה, הינה שמבחינה משפטית אין יותר אפשרות לנקוט באי אילו הליכים משפטיים כנגד מבצע העבירה, אם כי קיימת עדיין אפשרות להגשת תביעה כנגדו. ההתיישנות קיימת בכדי למנוע מצב שבו נאשם יעמוד לדין פלילי לאחר תקופה ארוכת שנים מאז שבוצעה העבירה. אי לכך, אין זה אפשרי להעמיד לדין בגין עבירה שחלה עליה התיישנות, עקב הזמן הרב שחלף מאז ביצועה.

תקופת התיישנות חלה גם על עבירות תנועה. לכן, כפי שאי אפשר להעמיד לדין אדם שביצע עבירה פלילית מסוימת לאחר תקופת התיישנות, כך אין זה אפשרי להעמיד לדין נהגים שביצעו עבירות תעבורה לאחר שעבר הזמן המוגדר בחקיקה. משך תקופות ההתיישנות נקבעות לפי חומרת סוגי העבירות.

סעיף 27ב(א) לפקודת התעבורה קובע כך:

נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב אותה שעה [...] זולת אם הוכיח מי נהג ברכב [...] או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו".

כמו כן, סעיף 239 לחוק סדר הדין הפלילי קובע תקופת התיישנות של שנה לעניין הזמנה לדין והגשת כתב אישום בעבירות התעבורה המנויות בסעיף, אך זאת בכפוף לסייג הבא:

"ואולם, אם הוכיח בעל הרכב החשוד בעבירה כי לא חלה עליו אחריות לעבירה, לפי סעיף 27ב לפקודת התעבורה, ניתן להגיש כתב אישום, ולהמציא הזמנה למשפט למי שנהג ברכב, אם לא עברו שנתיים מיום ביצוע העבירה".

סוגי עבירות תעבורה ותקופת התיישנות שחלה לגביהן

עבירות התעבורה נחלקות באופן כללי למספר סוגים:

1. עבירות תעבורה קלות - בהן מבצע העבירה ייענש בקנס כספי בלבד. אלו נכנסות לתוך הקטגוריה של עבירות "חטא"; עבירות שהענישה המקסימלית על ביצוען הינה עד 3 חודשי מאסר. ההתיישנות בגין עבירות אלו חלה בחלוף שנה מביצוען. סעיף 225א לחוק סדר הדין הפלילי, קובע שבחלוף שנה מיום ביצוע עבירת קנס, לא יוגש נגד מבצעה כתב אישום ולא הודעת תשלום קנס.

2. עבירות תעבורה מסוג עוון - שהענישה עליהן נעה בין 3 חודשי מאסר ועד 3 שנות מאסר. תקופת התיישנות עליהן היא עד כ- 5 שנים.

3. עבירות תעבורה מסוג פשע - שהענישה עליהן היא מעל 3 שנות מאסר. בגין עבירות אלו חלה התיישנות לאחר 10 שנים.

01/07/2024

077-5006206

052-6885006

יחד עם זאת, חשוב להדגיש, כי במידה והתנהל הליך משפטי בנוגע לעבירת תעבורה מסוג עוון או פשע, ספירת ימי תקופת ההתיישנות תחל ממועד נקיטת הפעולה האחרונה בתיק החקירה. כלומר, ניתן להאריך את תקופת ההתיישנות בלי סוף באמצעות פעולות חקירה פשוטות או במידה ומתקיים הליך אחר מטעם בית המשפט.

האם גם על עבירות תנועה מסוג קנס חלה התיישנות?

תקופת ההתיישנות על עבירות תנועה מסוג קנס חלה בחלוף שנה מיום ביצוע. עם זאת, במידה ומדובר בדו"ח תנועה שניתן בגין ביצוע עבירת תנועה ובעל הרכב שקיבל את הקנס יוכיח בתצהיר שלא הוא עבר את העבירה, תקופת ההתיישנות תוכפל לשנתיים. במידה ועבירת התנועה צולמה בידי מצלמת מהירות והקנס נשלח על סמך הצילום, העבירה תתיישן לאחר 4 חודשים בלבד. אולם, במידה ומבצע העבירה אינו בעל הרכב, תקופת ההתיישנות תוארך לשנה.

דוגמה מהפסיקה למקרה של התיישנות על עבירת תעבורה

דוגמה למקרה בו בית המשפט הכיר בכך שחלה התיישנות על דוח תעבורה בגין חנייה שלא כחוק, ניתן לראות **בת"ק 4984/04** - על פי תיק זה, בשנת 2000 התובעת קיבלה מעיריית ירושלים (הנתבעת) ארבעה דוחות חנייה, על אי תשלום על חנייה במקום חנייה בתשלום. התובעת מחתה בפני עיריית ירושלים במכתבים וביקשה לבטל את אותם דוחות שכן לטענתה לא היה מדחן למקום החנייה בו חנתה. נסובה מחלוקת לגבי הצעדים שהעירייה נקטה במשך שלוש שנים, אך אין מחלוקת על כך שהודעה הבאה לתשלום הגיעה רק בנובמבר 2003. משא ומתן התנהל בין התובעת לעירייה, ולבסוף הטילה העירייה עיקול על מכוניתה של התובעת. לבסוף שילמה התובעת את תשלום העיקול (910 שקלים) בנוסף לתשלום על ארבעת דוחות החנייה. אמנם, לאחר מכן היא תבעה את העירייה על עצם התשלום שכן לכאורה עברה כבר תקופת התיישנות, ועל הנזק שנגרם לה, שכן הודעת העיקול הקשתה עליה למכור את מכוניתה במועד שרצתה. לטענת העירייה, נשלחו אל התובעת לאורך התקופה הודעות בדואר רשום, לכן לא חלה תקופת התיישנות. כבוד השופט קיבל לבסוף את טענת התובעת על התיישנות שכן לדבריו הודעות הדואר רשום ששלחה העירייה אינן מספקות, והיה עליה לעשות יותר כדי לוודא שאכן ההודעות הגיעו ליעדן, כגון לצרף אישור מסירה, לסרוק אותן, להשתמש בשליחים, הודעות טלפוניות וכדומה. משלא עשתה זאת העירייה, קשה לה להיאחז בטענה שההודעות הגיעו ליעדן. בית המשפט תבע פיצויים על סך של 2,410 שקלים בגין דמי העיקול תשלום הדוחות, וכל הנזק שנגרם לנתבעת.

פסיקה זו מדגימה שבאמצעות התעקשות משפטית ניתן להחיל התיישנות גם על עבירות שבגינן נקנסת ולכאורה יודעת על ידי הרשויות על הקנס. הדבר מעיד על כך שבית המשפט מכיר בכך שהפעולות המבוצעות על ידי העירייה והמשטרה אינן חפות מטעויות, ולכן ניתן מענה לאזרח מפני רדיפה אין סופית עקב קנס כזה או אחר. כפי שסיכם זאת כבוד השופט טננבוים: "ההיגיון מאחורי התיישנות העבירה הוא בלגרום לרשויות לפעול בצורה יעילה ומהירה, וכן שהראיות וזיכרון העדים יהיו נגישים לאורך ההליך המשפטי. אמנם, הסיבה החשובה ביותר היא, למנוע מצב בו הנאשם נרדף בגין עבירה למשך פרק זמן בלתי סביר".

על חשיבות קבלת סיוע משפטי מקצועי ויצירתי בעבירות תעבורה

גם במקרה של עבירות תנועה, החוק מכיר בכך שלאחר תקופת זמן מסוימת, לא ניתן להעמיד בגינן לדין. כתוצאה מכך, בעיקר במקרה של קנסות, חוסר יעילות וסחבת בירוקרטית יכולה לעבוד לטובת הנקנס. שכן במידה והנקנס יצליח להוכיח שלדוגמה תהליכי הגבייה והטלת הקנס התחילו לאחר תקופת ההתיישנות - אזי הוא יוכל לבטל את הקנס. הדבר תקף גם למצבים בהם כבר נשלחה דרישת תשלום במועד החוקי, אבל כבר חלפו מעל שלוש שנים מאז דרישת התשלום האחרונה. בשביל שתוכל לנצל הזדמנויות שכאלו, ולהימנע מעונשים ומקנסות כבדים, עליך להיוועץ בהקדם עם עורך דין תעבורה אשר ידע לנצל לטובתך כל אפשרות שקיימת בגין התיישנות או בגין כל סעיף אחר.

01/07/2024

077-5006206

052-6885006

במקרה של קבלת דו"ח תנועה ו/או הזמנה לדין בגין עבירת תעבורה, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.